

Oświadczenie w sprawie przepisów dotyczących wycinki drzew

2017-04-03

Od początku 2017 roku do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie kierowane są liczne zgłoszenia i pytania dotyczące wycinki drzew, wynikające ze zmiany ustawy o ochronie przyrody. Najwięcej wątpliwości dotyczy usuwania drzew i krzewów w związku z okresem lęgowym ptaków, a także usuwaniem zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

1. Wycinka drzew, a ochrona gatunkowa (w tym sezon lęgowy ptaków)

Zmienione przepisy z zakresu wycinki drzew i krzewów nie zniósły przepisów związanych z ochroną gatunkową roślin, grzybów i zwierząt. Obowiązek ustalenia czy przy wycince drzew lub krzewów nie dojdzie do złamania przepisów ochrony gatunkowej ciąży na właścicielu nieruchomości oraz na podmiocie prowadzącym wycinkę. W związku z tym przed przystąpieniem do wycinki lub prowadzenia zabiegów w obrębie korony drzewa powinno się sprawdzić przede wszystkim czy występują tam gniazda ptasie. Ptaki w okresie lęgów nie tylko budują gniazda na konarach i gałęziach drzewa, ale często zajmują też dziuple w pniu drzewa, co może utrudniać właściwą ocenę. Dlatego też przy wycinkach obejmujących większe ilości drzew, a także przy starszych drzewach ocena zasiedlenia przez gatunki chronione powinna być wykonana przez eksperta ornitologa. Ze względu na możliwość nieświadomego łamania przepisów ochrony gatunkowej wycinki drzew powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym ptaków.

Nie można również zapominać, że poza ptakami drzewa stanowią miejsca występowania innych chronionych gatunków, takich jak nietoperze, owady i porosty.

Jeżeli wycinka drzew lub krzewów będzie wiązała się z naruszeniem przepisów ochrony gatunkowej (usuwanie gniazd, płoszenie ptaków, niszczenie siedlisk i ostoi) właściciel nieruchomości jest zobowiązany do uzyskania zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na czynności zakazane względem chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Do czasu uzyskania takiego zezwolenia należy odstąpić od wycinki drzew i krzewów.

Zezwolenie to może być wydane tylko w określonych przypadkach.

2. Wycinka drzew, a parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu

Ustawa o ochronie przyrody daje możliwość wprowadzenia na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego albo wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów czy naprawy urządzeń wodnych. Na terenie województwa małopolskiego zakazy te obowiązują we wszystkich parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, które zajmują łącznie ponad 50% powierzchni województwa. W związku z tym przed usunięciem drzewa lub krzewu rosnącego na jednym z tych obszarów konieczne jest rozważenie czy nie dojdzie do naruszenia wspomnianych przepisów.

3. Wycinka drzew, a pomniki przyrody

Usunięcie pomnika przyrody nadal wymaga podjęcia odpowiedniej uchwały przez radę gminy. Uchwała taka wymaga uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

4. Wycinka drzew a ustawa o lasach

Wprowadzone zmiany dotyczące wycinki drzew nie dotyczą gruntów leśnych, a więc wskazanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytek gruntowy Ls. Wycinka drzew w lesie możliwa jest wyłącznie na podstawie planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu lub decyzji wydanej przez organ sprawujący nadzór nad gospodarką leśną.

5. Naruszenie przepisów dotyczących wycinki drzew

W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu czynu zabronionego, np. dotyczącego wycinki drzew z gniazdami ptaków, obowiązkiem każdego obywatela oraz instytucji jest niezwłoczne zawiadomienie organów ścigania, czyli policji, ewentualnie Straży Miejskiej. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie może na prośbę policji służyć wsparciem merytorycznym, jednak nie ma instrumentów, które pozwalałyby wstrzymać wycinkę. Regionalny dyrektor ochrony środowiska nie jest bowiem organem ścigania. Kompetencje regionalnego dyrektora ochrony środowiska są ograniczone ustawą o ochronie przyrody, która w przypadku ochrony gatunkowej polega na wydawaniu decyzji administracyjnych z zakresu ochrony gatunkowej, podejmowaniu działań mających na celu ratowanie zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Odbywa się to głównie dzięki realizacji planów i programów ochrony siedlisk różnych gatunków, wyznaczaniu stref ochrony, współpracy z Lasami Państwowymi i organizacjami zajmującymi się ochroną przyrody.

Ponadto regionalny dyrektor ochrony środowiska nie jest organem kontrolnym w zakresie wycinki drzew. Generalną zasadą wynikającą z ustawy o ochronie przyrody jest obowiązek uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów, wydawanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Zmiany przepisów wprowadzone od 1 stycznia 2017 r. polegają wyłącznie na rozszerzeniu katalogu wyjątków od zasady uzyskiwania zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów. Najważniejsza zmiana dotyczy właścicieli prywatnych posesji, którzy mogą bez zezwolenia wyciąć drzewa i krzewy, pod warunkiem, że nie jest to związane z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą. Z kompetencji nadanych wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta do wydawania zezwoleń na wycinkę drzew wynika obowiązek tych organów administracji samorządowej do kontrolowania legalności wycinki drzew i krzewów, zwłaszcza że sprawy ochrony środowiska i przyrody oraz zieleni gminnej i zadrzewień należą do zadań własnych gminy. Wynika to z ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o ochronie przyrody. To organy samorządowe posiadają uprawnienie, a nawet obowiązek, nałożenia administracyjnej kary pieniężnej za usunięcie drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia. Podstawą do wymierzenia tej kary są informacje zebrane w toku postępowania administracyjnego prowadzonego przez urzędy gmin i miast.

Oświadczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w sprawie przepisów dotyczących wycinki drzew ([plik PDF](#))